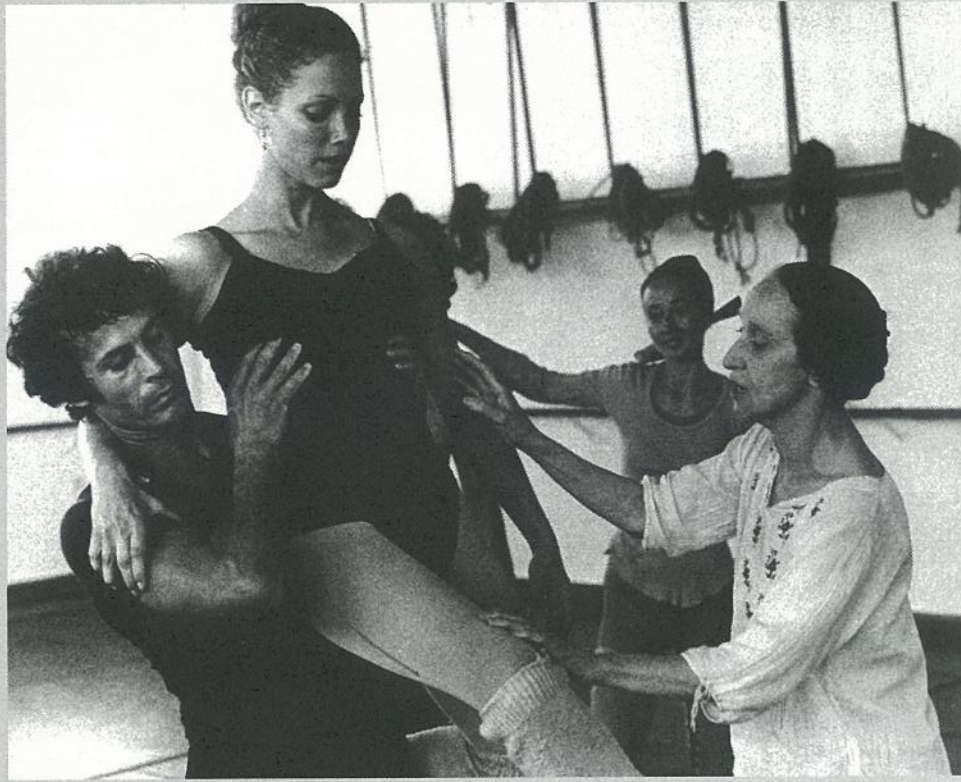

אנה סוקולוב: מורה לאורך כל הדרך

אנה סוקולוב בחזרה עם רקדני להקת בת שבע, צילום: מולה הרמתי
באדיבות הספרייה למחול בישראל
Anna Sokolow with Batsheva dancers, photograph: Mula Haramaty
Courtesy of the Dance Library of Israel

אהבתה של סוקולוב לישראל ראשיתה ב-1953, כאשר גירום רובינס, שכבר היה מוכר בארץ, המליץ לה לבוא לישראל והכיר לה את שרה לוי-תנאי ולהקת ענבל, שבעבודותיה התאהבה ממבט ראשון.

היא נשארה לעבוד אתם כמורה והכינה אותם לסיורים בחו"ל. סוקולוב, שקיבלה פרסים רבים ברחבי העולם על יצירותיה, החליטה בתחילת שנות ה-60 להקים בארץ תיאטרון-מחול בשם התיאטרון הלירי. לצורך זה קיבצה סביבה את מיטב הרקדנים והחלה לתת להם שיעורים, שהיו חווייה בפני עצמה. בשיעורים אלה הפגישה אלמנטים שונים באופיו של האדם, החל מתום התינוק הרך ועד ה"חיה" שבאדם. לכולנו היתה זו חווייה אדירה לעבוד עם כוריאוגרפית כמוה, שפתחה לנו אשנב לעולם של מחול ותיאטרון, שלא היה ידוע לנו.

השיעורים והחזרות נערכו באולם ענבל ברחוב אלכסנדר ינאי, שאליו היה צמוד בית מטבחים. אנה התעקשה שנבוא לחזרות כ"בני אדם", נקיים מכל דבר "מלאכותי" כמו איפור ותכשיטים. אפילו ציפורניים מלאכותיות יכלו להעביר אותה על דעתה. זכור לנו מקרה, שבאחת החזרות נדף ריח רע מבית המטבחים וחדר לתוך האולם. אחת הבנות הוציאה בקבוק מי קולון והתחילה להזליף בחלל האולם. אנה קפצה עליה כמו נמרה ובקול "שקט!", שיכול לעורר רעידת אדמה, שאלה אותה: "מה את חושבת שאת עושה?! - הריח הזה הוא חלק מהחיים, חלק מאתנו, ואת לא יכולה להשפירץ ולהסתיר אותו בריח ורדים - תפסיקי מייד!". כזאת היתה אנה. היו לה עיניים כחולות כצבע האוקיינוס, אבל כשהביטה בך בזמן החזרות, הן חדרו דרכך כקרני לייזר.

בחזרות עבדה אתנו כמו עם שחקנים. התנועה לגביה היתה צריכה להיות מאורגנת ואורגנית כמו טקסט כתוב, תנועה אמיתית וכנה שתצא מהגוף ומ"הקישקש". היא עבדה אתנו שעות על גבי שעות, ללא פשרות, עד שהתנועה הקטנה ביותר נראתה לה נכונה. אנה ידעה לנצל את ידי האדם ככלי ביטוי אדיר, ולא רק כקישוט לתנועה. היא מאוד אהבה לעבוד עם שחקנים ושנים רבות עבדה במחיצתו של הבמאי איליה קאזאן, ששינה את כללי המשחק שהיו נהוגים אז הן בתיאטרון והן בקולנוע. כתוצאה מדרך עבודתה נוצר באולם החזרות מתח רב, ונכון לומר שאפילו "פחדנו" קצת. לאחר החזרות, היא אהבה לצאת ולבלות עם הרקדנים ולהיות משוחררת וחייכנית, אבל תמיד גם בצנעה.

היינו אז רקדנים צעירים בתחילת דרכנו האמנותית וניסיון העבודה עם אנה סוקולוב ליווה אותנו לאורך כל הדרך. ועל זאת נתונה לה תמיד תודתנו

* גליה גת ומשה רומנו היו רקדנים בתיאטרון הלירי של אנה סוקולוב